

Honfoglalás

Orbán

Tamás

Submitted by Orbán Tamás on 2026. 03. 13., p – 16:26

Type of lesson / project plan

Lesson plan

Sector

Társadalomtudományok

Topic, learning area

A magyar nép eredete és az Árpád-kor

Grade

9. évfolyam

Learning and development goals

Időbeli és térbeli tájékozódás fejlesztése

Concepts

vérszerződés, életmód, törzs, nemzetség, család

Required tools

Történelmi Atlasz, Tankönyv

Introductory part and preparation of the lesson / project plan

A Honfoglalás tananyagának tárgyalása előtt ismételjük át a magyarság nyelvi hovatartozását, életmódját. Idézzük fel a magyarok őshazáit, azokat a helyszíneket, ahol éltek a Kárpát-medence elfoglalása előtt!

Implementation plan for the lesson / project

Megvalósítás részletes tervezése

Téma: Honfoglalás

Évfolyam: 9. osztály

Óra időtartama: 45 perc

1. Ráhangelődés (5 perc)

Tanári tevékenység

A tanár egy térképet vetít a Kárpát-medencéről, majd feltesz néhány gondolkodtató kérdést:

- Hogyan kerülhetett a magyar nép a Kárpát-medencébe?
- Miért vándorolnak népek egyik területről a másikra?
- Milyen tényezők kényszeríthetnek egy népet költözésre?

A tanár röviden bemutatja a magyar törzsek vezetőjét:
Árpád

Tanulói tevékenység

A tanulók rövid válaszokat adnak, saját elképzeléseiket fogalmazzák meg.

Módszer: beszélgetés, motiváció

Munkaforma: frontális

2. Előzmények feldolgozása (10 perc)

Tanári tevékenység

A tanár ismerteti a magyarok vándorlásának fő állomásait:

- Urál vidéke
- Levédia
- Etelköz

Magyarázatot ad a vándorlás okaira:

- nomád gazdálkodás
- új legelőterületek keresése
- külső támadások

Kiemeli az Etelközből való kivonulás egyik okát:

Besenyő támadás Etelköz ellen

Tanulói tevékenység

- Jegyzet készítése
- A térképen követik a vándorlás útvonalát az atlasz segítségével

Módszer: magyarázat, térképhasználat

Munkaforma: frontális + egyéni

3. A honfoglalás folyamata (15 perc)

Tanári tevékenység

A tanár bemutatja a honfoglalás menetét:

- 895 körül a magyar törzsek átkelnek a Kárpátokon
- több irányból foglalják el a Kárpát-medencét
- katonai hadjáratokkal biztosítják a területet

Kiemeli a döntő eseményt:

Pozsonyi csata

Magyarázat arra, hogy ez a győzelem biztosította a magyarok végleges megtelepedését.

Tanulói tevékenység

- térképen jelölik a honfoglalás irányát
- kérdésekre válaszolnak
- jegyzetelnek

Módszer: szemléltetés, magyarázat

Munkaforma: frontális

4. Forrásfeldolgozás (10 perc)

Tanári tevékenység

A tanár rövid forrásrészletet oszt ki a következő műből:

Gesta Hungarorum

Feladatokat ad:

1. Ki vezeti a magyarokat?
2. Hogyan írja le a forrás a honfoglalást?
3. Mennyire tekinthető hitelesnek ez a forrás?

Tanulói tevékenység

- Páros munka
- Forrás értelmezése
- Rövid válaszok megfogalmazása

Módszer: forráselemzés

Munkaforma: páros

5. Összefoglalás és ellenőrzés (5 perc)

Tanári tevékenység

Kulcsfogalmak rendszerezése a táblán:

- Etelköz
- honfoglalás
- Árpád
- Kárpát-medence

Rövid ellenőrző kérdések:

Used digital devices

Canva

ChatGPT

Gamma.app - prezentáció készítő

Evaluation plan

Értékelési terv

Téma: Honfoglalás

Évfolyam: 9. osztály

Óra időtartama: 45 perc

1. Az értékelés célja

Az értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók:

- megértették-e a honfoglalás okait és folyamatát
- képesek-e térképen elhelyezni az eseményeket
- felismerik-e a történelmi ok-okozati összefüggéseket
- tudnak-e forrást értelmezni

2. Az értékelés típusai

Diagnosztikus értékelés (óra elején)

Cél: a tanulók előzetes tudásának feltárása.

Módszer:

beszélgetésindító kérdések:

- Honnan érkeztek a magyarok a Kárpát-medencébe?
- Mit jelent a honfoglalás fogalma?
- Ki vezette a magyar törzseket?

Kapcsolódó történelmi személy:

Árpád

Formatív értékelés (óra közben)

Cél: a tanulási folyamat segítése és folyamatos visszajelzés.

Módszerek:

- szóbeli kérdések
- térképes feladat ellenőrzése
- forráselemzési feladat megbeszélése
- páros munka megfigyelése

Értékelési szempontok:

- aktív részvétel az órán
- pontos történelmi fogalmak használata
- térképhasználat
- együttműködés páros munkában

Felhasznált történelmi forrás:

Gesta Hungarorum

Szummatív értékelés (óra végén)

Cél: az óra során megszerzett tudás ellenőrzése.

Módszer:

rövid szóbeli ellenőrzés vagy mini kvíz.

Példakérdések:

1. Mikor történt a honfoglalás?
2. Miért hagyták el a magyarok Etelközt?
3. Miért volt jelentős a Pozsonyi csata ?

3. Az értékelés eszközei

- szóbeli kérdések
- térképes feladat
- forráselemzés
- rövid írásbeli feladat

4. Differenciált értékelés

Tehetséges tanulók számára:

- komplexebb történelmi összefüggések felismerése
- önálló következtetések megfogalmazása

Segítséget igénylő tanulók számára:

- egyszerűbb kérdések
- tanári segítség a térképhasználat során
- kulcsszavak biztosítása

5. Visszacsatolás

A tanár az óra végén rövid visszajelzést ad:

- kiemeli a jól teljesítő tanulókat
- pontosítja az esetleges tévedéseket

- megerősíti a legfontosabb ismereteket a honfoglalás folyamatáról.

Differentiation

A SNI, BTMN tanulók többletidővel rendelkeznek a vázlatírásnál.

General subject(s)

történelem és társadalmi ismeretek